

Бобан Петровски, СЕМИНАР – „НАСТАВНИ МАТЕРИЈАЛИ: КОНТРОВЕРЗНИ И ЧУВСТВИТЕЛНИ ПРАШАЊА, МУЛТИПЕРСПЕКТИВА“

Во деновите 6-8 мај 2001 година во Охрид, во организација на Министерството за образование и наука и со соработка на Советот на Европа, се одржа семинар под наслов „Наставни материјали: контроверзни и чувствителни прашања, мултиперспектива“, како дел од активностите на Пактот за стабилност. На истиот зедоа учество четириесетина партиципенти од различни држави на Југоисточна Европа, пред сè од земјите на Балканот: Македонија, Грција, Албанија, Бугарија, Југославија, Босна и Херцеговина, Романија, Молдавија, Турција, Словенија и Унгарија; како и набљудувачи од угледни европски институции: Центарот за демократија и помирување во Југоисточна Европа; Џорџ Екартовиот Институт за интернационално истражување на учебниците. Ваквиот интернационален состав на учесниците овозможи регионален пристап кон одделни отворени прашања и проблеми што се актуелно присутни во наставата по современа историја.

Основната цел на организаторите беше да се стави акцент врз четири моменти: видувања за контроверзните и сензитивните прашања во учебниците по историја за 20-тиот век; критичка евалуација на овие учебници; дискусија за можноста од мултиперспектива; дискусија за тоа како во наставата по историја да се користат и други изворни материјали – весници, фотографии и сл. Од тој аспект работата на семинарот беше замислена и се одвиваше истовремено на две нивоа: пленарни сесии со презентации на специфични теми; ак-

тивност во работни групи, засновани на дискусии.

Со цел поквалитетно да се извршат предвидените работни обврски на семинарот, претходно на учесниците им беше препорачано да ги понесат изворните материјали и учебниците што ги користат во наставата по современа историја во средното образование на соодветните држави од кои доаѓаат. Од своја страна, Советот на Европа на сите партиципенти им стави на располагање селектирани публикации за својата работа и посебно за неговата активност на полето на историјата.

Релативната подготвеност на учесниците овозможи солидна вклученост во активностите на семинарот.

На пленарните сесии се презентираше искуството на мултиперспективноста во презентирањето на контроверзните личности и сензитивните прашања во наставата по современа историја во одделни земји, членки на Европската унија.

Преку активностите во работните групи се направи евалуација на учебниците од Западна и Југоисточна Европа од аспект на третираните прашања. Се согледа дека првите направи обиди да се ослободат од бремето на контроверзните и сензитивните во современата историја, но сепак во целост сè уште не ги надминале. За разлика од учебниците што се користат во земјите од кои дојдоа учесниците на семинарот, понудените егземплари од Западна Европа се релативно порелаксирачки. Имено, во учебниците од Југоисточна Европа речиси и не се третираат сензитивни теми. Оттука, се укажа на

потребата од вклучување и на сензитивни прашања и контроверзни личности во наставните содржини. При тоа, посебно се посочи неопходноста за мултиперспективност при нивното презентирање пред учениците. Фактот што средношколските професори за свој реципиент имаат ученици кај кои чувството за самостојно резонирање е на далеку повисоко ниво од она кај учениците во основното образование е гаранција за квалитетно анализирање на овие запоставени прашања. Значи, во наставата по современа историја послободно можат да се употребуваат и покомплицирани изворни материјали како надополнување на наставните содржини.

Ѓорѓи Чакарјаневски, ШЕСТИ ДРЖАВЕН НАТПРЕВАР ПО ИСТОРИЈА ЗА УЧЕНИЦИТЕ ОД СРЕДНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

На 11 и 12 мај 2001 година, во организација на Сојузот на друштвата на историчарите на Република Македонија, а во соработка со Бирото за развој на образованието на Република Македонија и Републичкиот одбор на СЗБ од НОАВ на Македонија, се одржа Шестиот државен натпревар по историја за учениците од средното образование. Традиционално, државниот натпревар се одржа во градот чиј претставник на претходните натпревари го освои првото место. А тоа беше училиштето „Св. Наум Охридски“ од Македонски Брод.

Државниот натпревар и оваа година ја имаше општата тема „НА ВРУТОЦИТЕ НА НЕПОКОРОТ“ Во рамките на темата, беа обработувани процеси, настани и личности од историското минатото на македонскиот народ.

Завршните активности на семинарот се одвиваа по следниов редослед: презентација на заклучоците и препораки од рапортите на работните групи; коментари на специјалистите поканети од Советот на Европа, кои во текот на дискусиите во работните групи имаа активно учество; презентација од генералниот известувач на усвоените заклучоци и препораки на семинарот.

Општ заеднички заклучок на партиципентите и специјалистите од Советот на Европа беше дека ваквите отворени расправи придонесуваат за развивање и унапредување на наставата по современа историја и затоа е потребно нивно интензивирање.

На натпреварот учествуваа 36 ученици од 20 градови во Македонија, победници на претходно организираните училишни натпревари, а присуствуваа и нивните професори – ментори. Собирното место на учениците и нивните ментори беше направено на 11 мај, во 14,00 часот, во Училишниот центар за средно образование „Св. Наум Охридски“ во Македонски Брод.

Учениците што дојдоа од другите градови од Републиката беа сместени кај нивни соученици од Македонски Брод, додека пак менторите во хотелот „Самоков“ во Самоков.

Организацијата на натпреварот од страна на сите организатори и посебно од страна на домаќинот, училиштето „Св. Наум Охридски“, со ангажирање на неговиот директор и